

Összefoglaló a 2020-as költségvetés tervezetéről

Varga Mihály pénzügyminiszter június 4-én ismertette a jövő évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot. A tervezet három célt szolgál a tárcavezető szerint: a családok támogatásának védelmét, a gazdaság védelmét és az ország biztonságának védelmét.

Makrogazdasági pálya

A 2020-as költségvetés lehetőségeit, keretei meghatározó makró adatok közül a kormány jövőre 4%-os gazdasági növekedéssel és 2,8%-os inflációval számol. A jelenlegi világgazdasági tendenciákat figyelembe véve a GDP növekedésére adott prognózis egyelőre optimistának tekinthető, a jegybank márciusi inflációs jelentésében 3,2%-os növekedést jelzett előre.

A magyar makró mutatók közül jelenleg az inflációs adatok talán a legizgalmasabbak. A KSH májusra vonatkozó adatai szerint az áprilisihoz hasonlóan 3,9% volt az egy évre visszatekintő drágulás Magyarországon, ami közel hét éves csúcst jelent. Érdeemes kiemelni a valós inflációs folyamatokat jobban mutató az élelmiszer- és az energiaárak kiszűrésével számított maginflációs mutatót, ami áprilisi 3,8%-ról 4,0%-ra emelkedett májusban. Az alapvető inflációs folyamatokat két fontos tényező befolyásolja a következő időszakban. Az egyik, hogy a dinamikusan növekvő belső kereslet és bérköltség-emelkedés mekkora árnyomást jelent (illetve az inflációs várakozásokat feljebb tolja-e), a másik, hogy a látványosan gyengülő világgazdasági konjunktúra mekkora hűtő hatást jelent majd a belső árfolyamatokra nézve. A jelenlegi folyamatok alapján tehát a kormány által 2020-ra várt 2,8%-os infláció alacsonynak tűnik. A jegybank jelenleg 3,1%-kal számol.

A költségvetés tervezete szerint a kormány az államadósság mutatót 2020 végére 65,5%-ra várja, ami alapvetően beleillik az elmúlt évek csökkenő trendjébe. Az államháztartás hiányát 1%-ban határozták meg. Ez meglepetést jelentett, hiszen alacsonyabb, mint amit még az egy hónappal ezelőtti konvergencia-programban vállalt. Ezzel a kormány 2020-ban nagyot lép a költségvetési fegyelem javításának irányába, karnyújtásnyira kerül ugyanis a valódi nullás egyenleg teljesítéséhez. A rendelkezésre álló adatbázis szerint még soha nem volt ennyire alacsony a költségvetés hiánya. Ezzel párhuzamosan a kormány igen magas tartalékokat is beépített a költségvetésbe, amiket, ha nem használna fel, akkor pontosan lenullázódna az EU-módszertan szerint számolt deficit. Az Országvédelmi Alap (378 milliárd) és az általános tartalék (110 milliárd) együttes összege ugyanis épp kiadja a 488 milliárd forint körüli jövő évre tervezett hiányt.

Az egyébként örvendetesen alacsony államháztartási hiánycél megvalósíthatósága annak tükrében merésznek tűnik, hogy a kormány az elmúlt hónapokban több olyan új csomagról is döntött (családtámogatások, gazdaságvédelmi akcióterv), ami inkább rontja a költségvetés egyenlegét. A kitűzött hiánycél teljesíthetőségének záloga lehet, hogy a kormány a bevételi oldalon mindhárom főbb adótípusból lényegesen magasabb összeget vár a 2020-ra, mint korábban. A cégek befizetései 70 milliárddal lehetnek nagyobbak, a fogyasztási típusú adók 455 milliárd forinttal teljesülhetnek magasabb összegben, míg a lakosság befizetései 65 milliárd forinttal lehetnek nagyobbak jövőre, mint eredetileg várta a kormány.

A fogyasztási típusú adóbevételek várt hatalmas emelkedését a kormány vélhetően új gazdaságfehérítő intézkedésekkel szeretné elérni. Erre utal a költségvetési törvény tervezetében szereplő megjegyzés, mely szerint „a kormány a Költségvetési Tanács észrevételével összhangban olyan további gazdaságfehérítő intézkedéseken dolgozik, amelyek biztosítják a bevételi tervszámok teljesülését. Ezek várhatóan a Nemzeti

Adó- és Vámhivatal fehéredésben betöltött szerepének növelését, valamint az elektronikus fizetési rendszerek elterjesztését szolgálják majd”.

Az uniós programok bevételeinek alakulása hat ezzel ellentétesen: korábban ugyanis 2020-ra a kormány 1 999 milliárdos bevétellel számolt, most már csak 1 481 milliárd forinttal. Emellett az önkormányzati alrendszer egyenlege tekintetében a kormány sokkal kedvezőbb folyamatokkal számol. Korábban erre pénzforgalmi szemléletben -418 milliárd forintot kalkulált, most már csak -45 milliárd forintos egyenleggel számol.

Új intézkedések

Varga Mihály tájékoztatása szerint a családok támogatása jövőre 224 milliárd forinttal lehet magasabb, mint idén, a vállalkozások pedig összességében 500 milliárd forinttal járhatnak jobban 2020-ban. A központi alrendszer mérlegéből jól látszik, hogy mely területeken lehet nagyobb hangsúlyeltolódás 2020-ban. A központi költségvetés kiadásai összességében 5,8%-kal lehetnek magasabbak az ideinél. Ebből látványosan kilóg a lakásépítési támogatások 22,4%-os emelkedési üteme, ami nem meglepő a kormány új családvédelmi intézkedéseinek fényében.

Kiemelkedő kiadásnövelést jelent a tartalékbővítés: az Országvédelmi Alap összege az ideinek a hatszorosa lesz például. Emellett érzékelhetően emelkednek az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások is, közel 100 milliárd forint a növekmény.

A közmunkaprogram várható visszaszorulásával párhuzamosan a kormány is kisebb összeget szán erre a célra: jövőre 140 milliárd forintot költhet az idei 180 milliárd forint után.

Nagy nyertes továbbá a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Innovációs Alap, melynek keretösszege 75%-kal lett magasabb.

Érzékelhető forrásbővülés történik az egészségügy területén is. Az Egészségbiztosítási Alap ugyanis 10,2%-kal több forrásból gazdálkodhat jövőre, ezen belül a kórházak szempontjából fontos gyógyító megelőző ellátás előirányzat 12,2%-kal, 155 milliárd forinttal lesz magasabb. Vagyis a kórházak jövőre 1,5 havi plusz juttatással kalkulálhatnak. A gyógyszerkassza (bruttó) összege 8,5%-kal 393 milliárd forintra emelkedik.

Nyugellátás

A nyugellátásokkal kapcsolatos kiadások 3,9%-kal növekedhetnek. A jövő évi átlagos infláció 2,8% lehet a kormány várakozása szerint, ami egyúttal azt is jelenti, hogy 2020. január elsején ennyivel emelkedik az időskorúak járandósága.

[2019 januárjában az átlagnyugdíj](#) összege 130 500 forint volt, így várhatóan ez az összeg jövőre 134 154 forintra emelkedik. Ez havonta 3 650 forintos egyenlegjavulást jelent egy átlagos nyugdíjban részesülő időskorúnak, ami éves szinten közel 44 ezer forintos plusz.

2020-ban is lesz lehetőség nyugdíjprémiumra, mivel teljesülhetnek a törvényi feltételek, vagyis a GDP-növekedés az előírt 3,5% felett lehet. Egy átlagnyugdíj esetén ez annyit tesz, hogy jövőre egyszeri 10 ezer forintos prémiumban részesül.

Érdemes megjegyezni, hogy a 2,8%-os nyugdíjemelés és a nyugdíjszámításba be nem épülő prémium sokakat nem vigasztal, hiszen a nettó bérek a következő években 7,5-9,5 százalékkal emelkedhetnek, vagyis a bérek és a nyugdíjak közötti olló tovább nyílik.

Családtámogatások

A kormány jövőre 2 227 milliárd forintot költ a családpolitikai célú kiadásokra, kedvezményekre (ebbe

beletartozik a családi pótlék, az önkormányzatok már eddig is ismert támogatása, stb.). Ezek közül kiemelünk néhány, leginkább új elemet:

- Nagycsaládosok személygépkocsi-szerzési támogatására 10,5 milliárd forint mehet el.
- A babaváró támogatás kamattámogatása 20,1 milliárd forintba kerülhet, a babaváró támogatás tartozások elengedése 2,19 milliárd forint lehet, míg a babaváró támogatás banki költségtérítése 3,9 milliárd forint.
- A falusi CSOK kerete 60 milliárd forintot érheti el 2020-ban.
- A kamattámogatott hitel kiterjesztése 11,2 milliárd forintos kiadást jelent.
- A többgyermekes családok lakáscélú jelzáloghitel-tartozásainak csökkentése 16,5 milliárd forintba kerül.
- A Nők 40 program jövő évi kiadási vonzata már 285 milliárd forintot érhet el.
- A négygyermekes anyák szja-mentessége 22 milliárd forintba kerülhet.
- Az illetékmentes öröklés 37 milliárd forintot tesz ki.

Állami beruházások

A kormány az eddigieknek megfelelően folytatja a már megkezdett nagyobb állami beruházási programokat. Ilyen az Egészséges Budapest Program, amire jövőre 35 milliárd forint jut, folytatódik a Magyar Falu Program, a kistelepülések megközelíthetőségének javítását célzó program, fennmarad a Modern Városok Program, a közúti és vasúthálózati infrastruktúra fejlesztését célzó programokat is betervezte a kormány.

Béremelések

Az állami béremelésre váróknak is üzen a kormány a költségvetésben. "A költségvetés számszakilag és szabályrendszerében is lehetőséget nyújt további ágazatokban,

foglalkoztatotti csoportokban életpályák indítására, folytatására és egyéb bérrendezésekre a 2020. év vonatkozásában. Ezek tekintetében azonban a kormány a későbbiekben hoz döntést a költségvetés biztosította keretek között”.

A jövő évi költségvetésbe az egészségügyi dolgozók többlépcsős béremelésének első eleme van beépítve. Emellett a költségvetési törvény tervezet 230-ik oldala szerint “rendelkezésre áll a forrás továbbá a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak illetményének növelésére, a bölcsődei humánerőforrás anyagi elismerésére, az Országgyűlésről szóló törvényben meghatározott képviselői juttatások, illetve köztisztviselői illetmények növelésére, a kormányzati igazgatásról szóló törvény szerinti illetményemelés következő ütemére, valamint az Állami Számvevőszék foglalkoztatottjai illetményének nemzetgazdasági átlagkeresethez kötött növekedésére”.

Adóváltozások

A kormány a 2020-as költségvetés beterjesztésével egy időben a kormány benyújtotta a jövő évi adócsomagot is. Íme a várható főbb változások:

- Az új adótörvény élethosszig tartó személyi jövedelemadó mentességet biztosít a legalább négy gyermeket szült vagy örökbefogadott, és azokat saját háztartásában nevelő vagy felnevelt édesanyák számára a munkával szerzett jövedelmeik tekintetében.
- Olcsóbb lehet a csekkbefizetés is. A csekkes átutalások ugyanis 20 ezer forintig illetékmentesek lesznek, továbbá itt is érvényes lesz a 6 000 forintos illetékmaximum.
- A KKV-szektor beruházási tevékenységének ösztönzése érdekében a javaslat szerint a fejlesztési adókedvezmény kis- és középvállalkozásokra vonatkozó jogcímének értékhatára 3 év alatt kedvezőbbé válik.

- A fejlesztési adókedvezmény illetően továbbá a 2020. január 1-jétől kezdődően bejelentett beruházások vonatkozásában megszűnnek a létszám- és bérköltség feltételek.
- Megszűnik az adófeltöltés társasági adóban, innovációs járulékból és energiaellátók jövedelemadóiban.
- Január elsejétől megszűnik az egyszerűsített vállalkozó adó, az EVA.
- A Kisvállalati adó mértéke 13 százalékról 12 százalékra csökken január elsejétől. Mivel a kisvállalati adó kiváltja a szociális hozzájárulási adót, így a szociális hozzájárulási adó kulcsának csökkentésével összhangban indokolt a kisvállalati adókulcs csökkentése.
- 18%-ról 5%-ra csökken a szálláshely-szolgáltatás áfa kulcsa, de közben érvényes lesz erre a szolgáltatási körre is a turisztikai fejlesztési hozzájárulás.
- A javaslat több ponton, jelentős mértékben csökkenti az adózói adminisztrációs terheket a helyi iparüzési adóban.
- A reklámadó mértéke 0%-ra csökken 2019. július 1-jétől kezdődően, ideiglenesen.
- Az egészségügyi szolgáltatási járulék összege 2020. január 1-jétől havi 7500 (napi 250) forintról havi 7710 (napi 257) forintra változik.
- Emelkedik a dohánytermékek jövedéki adótartalma. A Pénzügyminisztérium közlése szerint az utolsó három lépéssel 2021-re elérjük az előírt uniós minimum adó szintjét.
- Érdemes megemlíteni, hogy a szociális hozzájárulási adó mértékének a 2% pontos csökkentése (17,5%-ra), július elsejétől, 2019-ben az intézkedés 144 milliárd forintot, 2020-ban 156 milliárd forintot hagy a gazdaságban.

Összefoglaló

A jövő évi költségvetés tervezéséhez használt gazdasági növekedést (+4%) jelen globális folyamatok tükrében, illetve a

piaci várakozásokhoz képest is optimistának lehet nevezni. A várt 2,8%-os inflációs pedig alacsonynak tekinthető, jelenleg 4% körül van a ráta. Nem látni, hogy mitől csökkenne 4%-os gazdasági növekedés mellett ekkorát a fogyasztói árak növekedési üteme. Ezeknek a mutatóknak a tényleges alakulása alapvetően meghatározza a költségvetési tervezet teljesülését. Biztonságot jelentenek az előző évekhez képest drasztikusan felduzzasztott tartalékok, ami egyben arra is utalnak, hogy a kormány is érzékeli a globális folyamatokban rejlő jelentős bizonytalanságot.

A gazdaság fehéritésére évek óta tett intézkedések igen sikeresek, a költségvetési bevételi oldala jelentősen nőtt. A többletforrások felhasználása természetesen alapvetően politikai döntés. Jelenleg a családok, a gyermeket vállalók, illetve a vállalkozások az egyértelmű haszonélvezői a kedvező államháztartási folyamatoknak.

A 4% körüli gazdasági növekedés teljesülése esetén az országban egyre jobban érzékelhető munkaerőhiány érdemben nem csökkenhet. A munkaerő-tartalékok (pl: közmunkaprogramban dolgozók) tovább apadhatnak, ami fenntarthatja, de akár tovább erősítheti a munkavállalók érdekérvényesítő képességét. A többször emlegetett egykulcsos SZJA-val kapcsolatban érdemi előrelépést a költségvetési tervezet nem tartalmaz, úgy ahogy a munkavállalókat átfogóan érintő változást sem. A publikált menetrend szerint a költségvetési törvény zárószavazása július 12-én várható.

Az összefoglalót készítette: Tóth Gergely közgazdász

Fotó: Kovács Tamás/MTI/MTVA